

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@tem.fi

TEM/1308/08.05.01/2016

Lausunto Fennovoima Oy:n käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitushanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta Fennovoima Oy:n käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitushanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 9.11.2016 mennessä.

Arvioinnissa tarkastellaan vaihtoehtoisina sijoituspaikkoina Eurajoen ja Pyhäjoen Sydännevan kohteita. Sijaintipaikkojen soveltuvuutta loppusijoituskäyttöön arvioidaan YVA –menettelyn aikana. Arviointiohjelman mukaan uusia sijoitusvaihtoehtoja voi tulla mukaan hankkeen myöhemmissä vaiheissa tai toinen nyt vaihtoehtotarkastelussa mukana olevista voi pudota pois. Pyhäjoelle on suoritettu alustava tutkimusvaihe, jonka perusteella on tunnistettu loppusijoitukseen mahdollisesti soveltuvaksi alueeksi Sydänneva. Eurajoen osalta alustava tutkimusvaihe käynnistyy YVA –ohjelman jättämisen jälkeen ja tutkimusalue tullaan osoittamaan ennen YVA –selostusta.

Arviointiohjelmassa todetaan, että YVA-ohjelman jättämisestä käynnistyy useita vuosia kestävä tutkimusvaihe, jonka aikana selvitetään tutkimusalueiden geologiset ominaisuudet ja soveltuvuus loppusijoituskäyttöön.

Arvioitavat asiakokonaisuudet ja käytettävät menetelmät on esitetty kappaleessa 7.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualue toteaa terveydensuojelun näkökulmasta asiaan seuraavaa:

Arvioinnin edetessä ja arviointiselostuksessa tulee käydä ilmi, onko ohjelmassa esitetty ns. 0–vaihtoehto edes mahdollinen vaihtoehto eli kapselointi- tai loppusijoituslaitosta ei rakennettaisi eli suhde muun ratkaisun mahdollisuuteen (asia käsitelty ohjelman 2.4.2 kappaleessa).

Ohjelman perusteella voidaan todeta, että vaihtoehtoiset loppusijoitusratkaisut ovat vielä hyvin alkuvaiheessa ja vaihtoehdot avoimia. Arviointiohjelman mukaan loppusijoituspaikan soveltuvuuden selvittäminen vaatii lisäksi useita vuosia tai vuosikymmeniä. Tällä perusteella olisi tarkoituksenmukaista, että arvioinnin etenemisestä tiedotetaan aktiivisesti eri sidosryhmille. Muuttuuko ja täsmentyykö ohjelmassa esitettyjen arvioitavien asiakokonaisuuksien tarve mahdollisten uusien vaihtoehtojen myötä, on myös syytä huomioida (mahdollinen arviointiohjelman päivitystarve reaaliajassa).

Kyselyselvitykset tai muu osallistaminen tulee huolehtia myös niiden vaihtoehtoisten loppusijoitusratkaisujen osalta, joita mahdollisesti tulee mukaan arviointiin arvioinnin edetessä.

Yhteisvaikutukset tulisi arvioida valtakunnan mittakaavassa eli Posivan vastaavan loppusijoituksen ja nyt arvioitavana olevan loppusijoituksen kesken (myönteiset ja kielteiset vaikutukset).

Arvioinnissa on syytä tarkentaa terveysvaikutusten arviointia kokonaisuutena ja tuoda esille, mitä terveysseuraamuksia voi ilmetä elinympäristön kautta ilman, maaperän tai veden välityksellä suoraan tai epäsuorasti. Arvioinnin edetessä terveysvaikutusten arviointi on syytä koota omaksi kokonaisuudeksi. Ihmisten pelot terveysvaikutuksista voivat korostua, joten luettavuuden ja selkeyden vuoksi on syytä nämä vaikutukset koota yhteen. Myös eri vaihtoehtojen poikkeus- ja onnettomuustilanteiden mahdollisesti aiheuttamat terveysseuraamukset tulee esittää samassa yhteydessä.

Lakimies
Yksikön päällikkö

Sinikka Siniluoto-Heikkinen

Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Aila Halonen